

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 180/2025-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AZEX, s.r.o.**, Janova Lehota 274, zastúpenej Advocatur Gémeš, Filipová & Partner AG, organizačná zložka BOOM & SMART Slovakia, Mostová 2, Bratislava, proti postupu a oznámeniu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 12C/56/2024 z 2. januára 2025 takto

rozhodol:

- Postupom a oznámením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 12C/56/2024 z 2. januára 2025 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Oznámenie Okresného súdu Zvolen sp. zn. 12C/56/2024 z 2. januára 2025 **zrušuje a vec vracia** Okresnému súdu Zvolen na ďalšie konanie.
- Okresný súd Zvolen **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 157,52 eur** a zaplatiť ich jej advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým postupom a oznámením Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľka požaduje zrušenie napadnutého oznámenia, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania.

2. Dňa 3. júna 2024 podala sťažovateľka na Okresnom súde Žiar nad Hronom žalobu o určenie, že žalovaní (celkom 67 žalovaných) nie sú duplicitnými vlastníkami nehnuteľností. Okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku 90 eur podľa položky 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s § 6 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Sťažovateľka súdny poplatok uhradila.

3. S ohľadom na vylúčenia sudcov bol spor uznesením zo 17. septembra 2024 prikázaný okresnému súdu. Súd následne 15. októbra 2024 vyzval sťažovateľku na úhradu súdneho poplatku v sume 9 330 eur. Sťažovateľka vyzvala okresný súd na opravu určenia súdneho poplatku, pretože už raz súdny poplatok uhradila, a tiež preto, že spôsob výpočtu súdneho poplatku považovala za nesprávny. Na výzvu okresný súd nereagoval. Dňa 29. októbra 2024 preto sťažovateľka súdny poplatok uhradila.

4. Dňa 30. októbra 2024 bolo sťažovateľke doručené uznesenie o zastavení konania, proti ktorému podala sťažovateľka sťažnosť. Okresný súd na základe podanej sťažnosti uznesenie o zastavení konania zrušil a konštatoval, že síce výška súdneho poplatku bola určená správne, avšak nebolo vzaté do úvahy to, že sťažovateľka už raz súdny poplatok uhradila (zabudli odpočítať 90 eur).

5. Podľa okresného súdu bolo potrebné súdny poplatok určiť podľa položky 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov (ak nemožno predmet konania oceniť peniazmi – 140 eur) s ohľadom na poznámku k položke 1 bod 7 („... ak je predmetom konania viac nárokov, každý nárok sa spoplatňuje samostatne; to neplatí, ak ide o viac nárokov na peňažné plnenie a sú vyjadrené jednou sumou...“). Podľa súdu sa sťažovateľka domáhala 67-ich nárokov (keďže bolo 67 žalovaných), preto poplatok určil vo výške 140 eur x 67 = 9 380 eur. Následne bolo potrebné poplatok krátiť o 50 eur, keďže žaloba bola podaná elektronicky, a o sumu 90 eur, ktorá už bola sťažovateľkou uhradená. Podľa súdu nejde o žalobu o určenie, či tu právo je, alebo nie je, resp. žalobu o vypratanie nehnuteľnosti, bytu a nebytového priestoru. Skutočnosť, že viacerí žalovaní predstavujú nútené procesné spoločenstvo, podľa súdu nebola vo veci podstatná.

6. Po zrušení uznesenia vyzval okresný súd sťažovateľku opätovne na zaplatenie súdneho poplatku, a to vo výške 9 290 eur. Z obavy pred opätovným zastavením súdneho konania sťažovateľka súdny poplatok uhradila, zároveň však požiadala o vrátenie preplatku žiadosťou z 19. decembra 2024.

7. Napadnutým oznámením bolo sťažovateľke oznámené, že súdny poplatok bol vyrubený a zaplatený v správnej výške, a preto nie je zákonný dôvod na vrátenie súdneho poplatku.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka namieta, že vo veci ide o učebnicový príklad určovacej žaloby, a preto súd mal aplikovať poznámku 1 k bodu 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Predmetom súdneho sporu je odstránenie duplicity vlastníctva vo vzťahu k viacerým nehnuteľnostiam a žalovaným. Súdny poplatok má byť vybraný iba za jednu z nehnuteľností (poznámka 1 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov). To, koľko je žalovaných, je len druhoradé, pretože predmet sporu vychádza z kolízie vlastníckych práv k nehnuteľnostiam, ktoré sa vzájomne prekrývajú. Podľa sťažovateľky ide *de facto* vždy o tú istú nehnuteľnosť.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

9. Okresný súd aj naďalej trvá na zvolenom postupe, ako aj na spôsobe a výške vyrubeneho súdneho poplatku. Predsedníčka súdu uvádza, že nie je oprávnená zasahovať do zvoleného postupu či rozhodovania ktoréhokoľvek sudcu pôsobiaceho na okresnom súde. Poukazuje na to, že konanie vo veci samej nie je právoplatne skončené a zákonná sudkyňa svoje rozhodnutie o určení výšky súdneho poplatku riadne odôvodnila.

III.2. Replika sťažovateľky:

10. Sťažovateľka v doručenej replike v prvom rade reagovala na tvrdenie súdu, že prvý súdny poplatok vo výške 9 330 eur nebol 29. októbra 2024 uhradený. Doložila k tomu aj výpis z účtu, avšak zároveň uviedla, že predmetná suma bola 4. novembra 2024 vrátená späť na účet sťažovateľky.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je vyriešenie otázky určenia výšky súdneho poplatku, a to s ohľadom na položku 1 (vrátane poznámok) Sadzobníka súdnych poplatkov, keď:

- podľa písm. b) tejto položky sa v prípade, ak nemožno oceniť predmet konania peniazmi, vyrubuje poplatok 140 eur, a to v spojení s poznámkou 1 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov, podľa ktorej: *„Zo žaloby na určenie, či tu právo je, alebo nie je, a zo žaloby na vypratanie nehnuteľnosti, bytu a nebytových priestorov alebo na vydanie veci sa poplatok vyberie podľa písmena b) tejto položky. Ak je predmetom konania viac hnutelných vecí alebo nehnuteľných vecí, poplatok sa vyberie iba za jednu z nich.“*;
- v druhom rade podľa poznámky 7 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov platí, že: *„Ak je predmetom konania viac nárokov, každý nárok sa spoplatňuje samostatne; to neplatí, ak ide o viac nárokov na peňažné plnenie a sú vyjadrené jednou sumou. Ak je predmetom poplatkového úkonu neodkladné opatrenie s viacerými výrokmi, poplatok podľa položky 1 písm. c) sa platí iba raz.“*

12. Z uznesenia okresného súdu zo 4. decembra 2024 vyplýva, že okresný súd:

- a) vychádzal z položky 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení so záverom, že
- b) predmetom konania je 67 nárokov;
- c) podľa § 6 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch sčítanú sumu krátil o 50 eur, pretože žaloba bola podaná elektronicky;
- d) neaplikoval poznámkou 1 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov, pretože podľa súdu nejde o žalobu o určenie, či tu právo je, alebo nie je, resp. o žalobu o vypratanie nehnuteľnosti, bytu a nebytových priestorov, na ktoré sa poznámka vzťahuje s tým, že

e) skutočnosť, že viacerí žalovaní predstavujú nútené procesné spoločenstvo, podľa súdu nemá vplyv na počet uplatnených nárokov.

13. Bez pochyby (a sťažovateľka to ani nenamieta) možno súhlasiť s aplikáciou položky 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov [písm. a) vyššie] a nesporné je aj krátenie súdneho poplatku z dôvodu elektronického podania žaloby [písm. c) vyššie]. Naopak, nemožno súhlasiť so záverom okresného súdu, že v posudzovanej veci nejde o žalobu o určenie, či tu právo je, alebo nie je, resp. žalobu o vypratanie nehnuteľnosti, bytu a nebytových priestorov [písm. d) vyššie], a to tým skôr, že okresný súd tento svoj záver nijakým spôsobom nezodôvodnil. Podľa ústavného súdu ide o klasickú (aj keď negatívnu) určovaciu žalobu. Nesprávnosť tohto záveru sa však nijakým spôsobom nepremietla do výsledného rozhodnutia vo veci, pretože okresný súd aj napriek tejto (zrejmej) nesprávnosti správne aplikoval položku 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov.

14. Ako zásadné sa teda napokon javí zodpovedanie dvoch otázok, a síce:

- či sťažovateľka žalovala viacero nárokov (čo by odôvodňovalo použitie poznámky 7 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov) [písm. b) vyššie] a
- či v je v tomto smere relevantný a správny právny záver sťažovateľky, že viacerí žalovaní v posudzovanej veci tvoria nútené procesné spoločenstvo [písm. e) vyššie].

15. Ústavný súd si na účel posúdenia ústavnej sťažnosti vyžiadal spis od okresného súdu, pričom z podanej žaloby sťažovateľky vyplývajú tieto skutočnosti:

- sťažovateľka uvádza, že je vlastníkom nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. [REDAKOVANÉ] pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ], ktoré nadobudla od Rímskokatolíckej cirkvi, Biskupstvo [REDAKOVANÉ] na základe kúpnej zmluvy zo 16. júna 2004, kde boli tieto identifikované ako súčasť parcely registra [REDAKOVANÉ] evidovanej na mape určeného operátu č. [REDAKOVANÉ];
- žalovaní mali vlastnícke právo nadobudnúť na základe celkom 18 prídelových listín vydaných 11. júna 1969 Poverenictvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy;
- sťažovateľka v podanej žalobe vo vzťahu ku všetkým žalovaným zhodne poukazuje na právnu povahu prídelových listín a skutočnosť, že samotná prídelová listina nemala sama osebe translačné účinky, ale na vznik vlastníctva sa vyžadovala intabulácia, a tiež namieta nedostatky týkajúce sa identifikácie osôb, ktoré prídelové listiny podpísali.

16. Podľa ústavného súdu sťažovateľka správne argumentovala, keď poukazovala na nútené procesné spoločenstvo viacerých žalovaných. Platí, že ak všetci žalovaní tvoria nútené procesné spoločenstvo, predmetom konania bude jeden právny nárok. V posudzovanej veci však má túce mohlo byť to, že v skutočnosti ide o niekoľko procesných spoločenstiev.

17. Pri určovacej žalobe je v prvom rade predmetom posúdenia vždy nejaká právna skutočnosť, na základe ktorej (ne)došlo k prevodu vlastníckeho práva, ktorý sa podanou žalobou namieta. Môže to byť rozhodnutie, zmluva, môže to byť vydržanie, v každom prípade ale platí, že 1 právna skutočnosť = 1 právny nárok.

18. Takou právnou skutočnosťou bola v posudzovanom prípade prídelová listina – resp. konkrétne 18 prídelových listín, a preto 18 právnych nárokov. V posudzovanom konaní bude úlohou príslušného súdu vyhodnotiť platnosť a relevantnosť každej jednej prídelovej listiny samostatne, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnym žalovaným, ktorí sú uvedení na tej-ktorej prídelovej listine

(resp. ich právni predchodcovia) a ktorí tak vo vzťahu k tejto listine tvoria nútené procesné spoločenstvo. Vo veci nebude relevantné to, že argumentácia sťažovateľky je vo vzťahu ku všetkým prídelovým listinám totožná (pri podaní žaloby) – táto sa totiž môže v priebehu konania meniť a rozvíjať a aj napriek jednotnej argumentácii je súd povinný posúdiť jej správnosť vo vzťahu ku každej prídelovej listine samostatne. Nesprávny je preto právny záver všeobecného súdu, ktorý vyhodnotil, že vo veci ide o 67 rôznych nárokov. V prípade núteného procesného spoločenstva sa nevyhodnocuje nárok každého žalovaného osobitne, ale posudzuje sa právna skutočnosť, na základe ktorej (ne)došlo k prevodu vlastníckeho práva, ako celok vo vzťahu ku všetkým žalovaným, ktorých sa dotknutá právna skutočnosť priamo týka.

19. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým postupom a oznámením okresného súdu bolo porušené právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhadu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07), a preto ústavný súd rozhodol aj o porušení práva sťažovateľky na spravodlivý súdy proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

20. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Ústavný súd preto zrušil napadnuté oznámenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

21. Úlohou okresného súdu bude znova posúdiť a rozhodnúť o vrátení súdneho poplatku sťažovateľke v súlade s právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze, podľa ktorého je predmetom konania celkom 18 právnych nárokov, čo je potrebné pri výpočte súdneho poplatku, ktorý mala sťažovateľka správne uhradiť, zohľadniť podľa poznámky 7 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov.

V.

Trovy konania

22. Ústavný súd priznal sťažovateľke [§ 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 157,52 eur.

23. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky vychádzal ústavný súd z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3). Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a replika k vyjadreniu okresného súdu), čo celkovo predstavuje 1 157,52 eur.

24. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 3 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2026

Peter Molnár
predseda senátu